

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2018-2019 / ETAPA I – 18 ianuarie 2019

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse:

A. *Înghețul, înghețarea, este un fenomen natural care se manifestă la o temperatură mai joasă de zero grade, prin fenomenul de solidificare, adică de trecere a apei în stare solidă, de gheață. Congelarea este procesul de înghețare a soluțiilor apoase și a soluțiilor albuminoase dintr-un corp prin coborârea artificială a temperaturii în vederea conservării mai îndelungate a unor produse alimentare. Fenomenul de îngheț, în zonele de climă temperată, are loc, de regulă, în anotimpurile reci de toamnă târzie și iarnă.*

Legat de înghețare și de ger, se poate menționa și frigul mare, care apare în toiu iernii, manifestându-se prin temperaturi foarte scăzute. În regiunile cu climă rece, ca acelea din Siberia de nord, solul este înghețat tot timpul anului (permafrost). Zonele cele mai reci ale globului sunt regiunile polare, unde nici în lunile de vară, temperatura nu urcă peste 10 °C.

(Text preluat de pe site-ul <https://ro.wikipedia.org>)

B. *Dimineața era cenușie, zărilor erau închise, și lumina avea mereu aceeași lipsă de strălucire. Vârful Postăvarului părea scund sub cerul opac și umed, căzut prea jos.*

Totuși, de la cabana Sașilor veneau strigăte, care anunțau soare și lumină.

„Se vede Brașovul! Se vede Râșnovul!” povesteau cu uimire oamenii veniți dintr-acolo. Grupuri de schiori coborau în grabă spre S.K.V., să se încredințeze de miracol.

Nora și Paul ajunseră prea târziu.

— Până adineauri am avut soare, îi întâmpină omul cu ochi de viezure.

Clipea des, ca și cum încă ar fi fost orbit de lumină. Cortina de nori, un moment ridicată, căzuse din nou peste nevăzuta lume din vale.

Toată lumea se strânsese pe terasă ca pe o punte de vapor, ca să urmărească neașteptata revenire a soarelui. Din acel punct se vedea, când era senin, întreaga Țară a Bârsei, până spre munții Făgărașului. Era ca o fereastră a Postăvarului deschisă spre câmpie, fereastră pierdută de la începutul iernii în nori și prin care câteva secunde apăruse în dimineața aceasta imaginea însorită a Brașovului, pentru ca să piară din nou în neant.

Oamenii păreau buimăciți de prea grăbita imagine ce fulgerase și se stinsese în zare. Ceața se depunea din nou pe brazi și stânci, cu lumina ei difuză, care stingea ultimele reflexe ale pietrelor.

— Priviți! strigă cineva.

Zarea se despicase, și un cerc plutitor de lumină albastră se deschidea ca un oraș fantomatic printre nori. Draperii de fum se dădeau deoparte, zidurile de ceață se năruiau. O cetate scânteia în soare cu acoperișuri de metal, cu sulii și scuturi ridicate în lumină. [...]

Câteodată imaginile erau precise, simple, ușor de recunoscut. Cineva arăta cu degetul printre nori Râșnovul sau Zizinul, drumul șerpuitor spre Bran, turlele sclipitoare de la Zărnești. Dar într-o singură clipă, toate piereau. Orașe desprinse din loc erau purtate de la o zare la alta, porți de lumină se deschideau și se închideau, cetăți efemere se desfaceau în soare...

Două zile, vremea se zbugiumase între lumină și viscol. Diminețile erau fastuoase, ca din pragul unei imense grote. Norii se destrămau, deschizând departe arcuri de triumf, bolți albastre, ținuturi sclipitoare. De la o secundă la alta, continente de fum luau ființă și se topeau pe întinsa câmpie a Bârsei. Lanțuri de munți creșteau și se prăbușeau într-o lumină magică.

Ceața se ridică din pădure ca dintr-un mare incendiu. Fiecare brad părea că arde într-o flacăără rece, cu zgomot metalic. Muntele se zbugiuma să iasă din nori. Pe toată Țara Bârsei era soare, pe toată valea Prahovei era soare; singur Postăvarul, ca un clopot de fum, ca o cetate de negură, rămânea închis între zidurile lui de iarnă.

Dimineața, porțile păreau că se deschid și, prin pânza destrămată a norilor, ca prin zeci de ferestre mișcătoare, imagini dintr-o altă lume, din alt anotimp, se fugăreau prin fum.

Spre seară însă, ca și cum muntele, obosit de tot acest zbugium, s-ar fi predat iernii biruitoare, ceața cădea din nou, norii se adunau grei, pădurea fumega stinsă...

Totul se liniști în cea de a treia noapte, deodată, cum se potolesc furtunile pe mare.

(Mihail Sebastian, *Accidentul*)

C. *Vulpea de rugină cu mersul temut,
În dâmburi de lumină, de vânturi bătut
Pași ușori a scris, ca flori de cais
Pași ușori a scris, ca flori de cais.*

*Nici că mai susură izvorul împietrit
Cu țurțuri pe gură, de sloi zăvorât,
Să nu poată plânge urmele de sânge,
Să nu poată plânge urmele de sânge.*

*Stolul de mierlițe, prin ninsoarea nouă
Săreau în cruciulițe, câte două, două
Pe-ntinsul zăpezii, sub poala livezii,
Pe-ntinsul zăpezii, sub poala livezii.*

*Cu stele încărcat licărind lumina,
Brazii împovărați ascund vizuina
Sub punți de cleștar și mărgăritar,
Sub punți de cleștar și mărgăritar.*

(Adrian Maniu, *Senin de iarnă*)

STANDARD

- După cum rezultă din textul A, înghețul și congelarea sunt fenomene:
 - naturale;
 - artificiale;
 - natural (înghețul), artificial (congelarea);
 - natural (congelarea), artificial (înghețul).
- Conform informațiilor prezentate în textul A, fenomenul de îngheț are loc, în zonele de climă temperată:
 - numai toamna târziu;
 - în tot timpul anului;
 - numai iarna;
 - toamna târziu și iarna.
- Vârful muntos menționat în textul B este:
 - Prahova;
 - Râșnov;
 - Zizin;
 - Postăvaru.
- În textul C, o structură care sugerează culoarea albă este:
 - Nici că mai susură izvorul împietrit;
 - Brazii împovărați ascund vizuina;
 - Să nu poată plânge urmele de sânge;
 - Sub punți de cleștar și mărgăritar.

5. Se dă următoarea secvență din textul **B**: *Toată lumea se strânsese pe terasă ca pe o punte de vapor, ca să urmărească neașteptata revenire a soarelui*. Numărul grupurilor de sunete* este corect indicat în varianta de răspuns:
- diftongi: 5; hiat: 1;
 - diftongi: 5; hiat: 2;
 - diftongi: 4; hiat: 1;
 - diftongi: 4; hiat: 2.
- * Vor fi luate în calcul toate grupurile de sunete, chiar dacă se repetă.
6. Numărul sunetelor și numărul literelor din cuvintele *ceața* (1), *rugină* (2) și *plânge* (3) este corect indicat în varianta de răspuns:
- 4 sunete, 5 litere (1); 5 sunete, 6 litere (2); 6 sunete, 6 litere (3);
 - 5 sunete, 5 litere (1); 6 sunete, 6 litere (2); 6 sunete, 6 litere (3);
 - 4 sunete, 5 litere (1); 6 sunete, 6 litere (2); 6 sunete, 6 litere (3);
 - 4 sunete, 5 litere (1); 6 sunete, 6 litere (2); 5 sunete, 6 litere (3).
7. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
- fe-no-men, a-di-nea-uri, în-tâm-pi-nă, îm-pie-trit;
 - fe-no-men, a-di-nea-uri, în-tâm-pi-nă, îm-pi-e-trit;
 - fe-no-men, a-di-ne-a-uri, în-tâm-pi-nă, îm-pie-trit;
 - fe-no-men, a-di-ne-a-uri, în-tâm-pi-nă, îm-pi-e-trit.
8. Se dă secvența: *Dimineața, porțile păreau că se deschid și, prin pânza destrămată a norilor, ca prin zeci de ferestre mișcătoare, imagini [...] se fugăreau prin fum*. Numărul cuvintelor obținute prin derivare, compunere și prin schimbarea valorii gramaticale este:
- două;
 - trei;
 - patru;
 - cinci.
9. Cuvântul subliniat în secvența: *Dimineata era cenușie* are altă valoare morfologică în varianta de răspuns:
- Dimineața, mă trezesc devreme.
 - În fiecare dimineață, am ore.
 - A plecat la munte într-o dimineață de iarnă.
 - Dimineața de vară îi făcea plăcere.
10. Cuvântul subliniat în secvența: *Totul se liniște în cea de a treia noapte, deodată, cum se potolesc furtunile pe mare*. s-a format prin:
- derivare;
 - compunere prin coordonare;
 - compunere prin subordonare;
 - conversiune.
11. Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *zările erau închise* apare în varianta de răspuns:
- zăvorâte;
 - întunecate;
 - ferecate;
 - adânci.

- 12.** Antonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Vârful Postăvarului părea scund sub cerul opac și umed, căzut prea jos.* este:
a. mărginit; b. dens; c. străveziu; d. închis.
- 13.** Omonimul cuvântului subliniat în secvența: *Până adineauri am avut soare, îi întâmpină omul cu ochi de viece.* apare în varianta de răspuns:
a. S-a îmbolnăvit la un ochi.
b. Ochi cu precizie ținta.
c. Are ochi de vultur.
d. Îl urmărește cu ochi atenți.
- 14.** În textul **B**, modul dominant de expunere este:
a. narațiunea;
b. descrierea;
c. dialogul;
d. monologul.
- 15.** Fenomenul urmărit de personajele din textul **B** durează:
a. o zi;
b. o zi și o noapte;
c. două zile;
d. trei zile.
- 16.** Măsura versurilor din prima strofă a textului **C** este de:
a. 10-12 silabe;
b. 11-12 silabe;
c. 12 silabe;
d. 10 silabe.

EXCELENȚĂ

- 17.** Textele **B** și **C** au în comun:
a. transmiterea unor sentimente provocate de contemplarea unui peisaj, iarna;
b. redarea exactă a unor aspecte ale realității;
c. ilustrarea unor aspecte specifice anotimpului iarna, într-un limbaj științific;
d. prezentarea unei dimineți de iarnă.
- 18.** Următoarea afirmație este corectă:
a. Textul **A** este un fragment dintr-o operă literară.
b. În textul **B** apare un narator obiectiv.
c. În textul **C** apare un narator.
d. Toate textele sunt literare.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.